

DSL.cz 1. 7. 2009

Má boj s plagiáty šanci na úspěch?

"Vývojový tým informatiků z Masarykovy univerzity spustil systém na odhalování plagiátů v seminárních pracích. Do projektu Odevzdej.cz, zaměřeného na kontrolu seminárních prací, se zapojilo deset veřejných vysokých škol, včetně Univerzity Karlovy. Aktivita navazuje na fungující projekt Theses.cz pro odhalování opsaných pasáží v závěrečných pracích, jenž byl spuštěn před rokem." Tolik tisková zpráva.

Podnět k projektu dali sami učitelé, jimž začalo vadit odevzdávání zjevně cizích prací. Kantor si zřídí takzvanou odevzdávací místnost (tento termín mi pod nos moc nejde, cítím v něm jistou provizornost - asi jako u noclehárny), kam studenti v daném - nastaveném - termínu uloží své práce. Pak na ně pustí kontrolu na odhalování podobností, která pracuje s dokumenty v noclehárně, pardon, v odevzdávací místnosti, ale také s dalšími databázemi. Včetně Theses.cz, Wikipedie a dalších. Připravuje se propojení s dalšími školními systémy, překlady do angličtiny a zkouší se i porovnání s texty v rámci celého internetu.

Systém na odhalování plagiátů zavedla Masarykova univerzita v roce 2006 jako první u nás a dnes je zapojeno přes dvacet škol. Počet porovnávaných dokumentů je skoro půldruhého milionu. Za rok a půl bylo jen na MU odhaleno 20 případů přebírání cizích prací. Každý si ostatně systém může vyzkoušet přes webový odkaz.

V prvním ročníku mezinárodní soutěže ve vyhledávání plagiátů (1st International Competition on Plagiarism Detection), pořádané letos v červnu, uspěl právě tým z MU se skóre 69 % úspěšně rozpoznávaných zkušebních úseků textů, když skončil na druhém místě jak v detekci plagiátů, tak celkově...mezi 21 účastníky.

Plagiátorství, dříve nazývané neškodně jako opisování, je zajisté nešvar, který je tím nepříjemnější, čím je rozsáhlejší. Když někdo opíše vzoreček, slovo, dá se to brát jako využití nepovolené pomůcky, pokud to pomohlo hnout se kupředu. Pokud někdo přebere kus cizí práce, či dokonce celou, situace se mění.

Vzpomínám si na diskuze s učiteli, kteří některým opisovačům vytýkali, že opisují mechanicky, i s chybami v předloze. Ti, logicky, oponovali, že smyslem opisování je usnadnit si práci a přemýšlet nad opisováním je tím pádem nesmyslné. Něco na tom je, na druhé straně je skutečností, že "tvůrčím" opisováním může vzniknout (a vzniká – viz dnešní žurnalistická praxe) nové autorské dílo.

Přiznávám se, že na střední škole jsem opisoval - a to povinnou četbu v těch případech, kdy se mi opravdu nechtělo dotýkat knihy číst a raději jsem četl jiné, o kterých ovšem se psát ne(s)mělo. Dokonce mě to bavilo, opravoval jsem zjevné nesmysly, domýšlel jsem charaktery postav a zápletku děje, abych tak zametl stopy plagiátorství.

Převzetí cizí práce i s chlupama je prostá drzost a lenost. Mně se v gründerských dobách softwarového podnikání u nás, po roce 1989, stalo, že jsem dostal k recenzi systém pro chráněný přístup k PC. Když jsem nahlédl do dokumentace, měl jsem pocit dějà vu, a když jsem posléze program instaloval a testoval, nepotřeboval jsem nic číst. Byl to převzatý program, který jsme s kamarády vytvořili, včetně dokumentace, jen se změněným názvem a copyrigthem. Jistá středně velká brněnská firma si tak usnadnila práci. Právní kroky jsme sice

podnikli, leč mládenci skončili podnikání a začali pod jiným jménem a patrně s lépe ukradeným softwarem.

Eticky vzato je plagiátorství stejně nemravné jako psaní diplomek, bakalářských a seminárních prací na zakázku. V obou případech se pachatel chlubí cizím peřím. Je otázkou, k čemu mu takto podvodně získaný titul bude, když stejně o meritů věci nemá potuchy. Proč vlastně takoví jedinci studují, je pro mě záhadou. Movitý papínek, který hradí studia, určitě není jediným impulsem pro absolvování vysoké školy.

Podle průzkumu udělaného ve Velké Británii před třemi lety 16 % středoškolských studentů opisuje od spolužáků, ale většina s textem pracuje; otrocky opisují jen 3 %. Internet vykrádá 10 % lidí, ale opět většina zametá stopy tím, že text upravuje. Podle loňského průzkumu na Cambridžské univerzitě ovšem celých 49 % vysokoškoláků podstrčilo profesorům cizí práci. S úspěchem – jen 5 % podvodů profesori odhalili. Tristní je, že nejvíce kradou budoucí právníci: 62 %!

U nás je známý případ plzeňského profesora, který si přivlastnil cizí práci, ale kolegové se za něj postavili, takže všechno dobře dopadlo. Jen čekám, až dojde k situaci, kdy zmíněný projekt proti plagiátorství někdo potrefený napadne a bude se s MU soudit. Obávám se nejhoršího.

Zdroj: <<http://www.dsl.cz/clanky-dsl/clanek-1432/ma-boj-s-plagiaty-sanci-na-uspech>>